

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESARESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România 40 lei
 6 luni 20
 3 luni 10
 Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
 sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
 București, CALEA RAHOVEI—5
 Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Decretul de expulzare și chestiunea naționalității de d-l
 Anibal Teodorescu.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație, s. I: Locotenent G. Nicolau cu Frantz
 Porubsky;

Idem, s. II și Curtea de apel Craiova, s. II: Aneta și
 Colonel Misirlin, Titu, Ion, Cecilia și Silvia N. Gancea,
 Tenea D. Ignătescu și Căpitan Statie Teodoru cu I. Ta-
 noviceanu;

Curtea cu jurați din județul Ilfov: Corvin N. Petrescu
 cu Ioan N. Benescu.

Decretul de expulzare și chestiunea naționalității

— Cercetări de drept public —

Cazul recent al d-rului Racowsky ne-a evocat anumite probleme de drept, cari s'ar putea pune lumii juriștilor și cărora ne vom încerca ale da soluțiunile cele mai conforme cu doctrina, silindu-ne în același timp a menține articolul nostru în limitele obiectivității necesare oricărui studiu de drept pur.

Iată că cu ocaziunea judecării ștergerii din listele electorale a unui individ, X, Curtea noastră supremă găsește că acest X nu poate avea dreptul de a fi alegător, pentru că nu îndeplinește condițiunea primordială cerută de lege, aceea de a fi cetățean român ¹⁾. X este străin deci. În această situațiune și în urma unor agitațiuni de ordin politic, pe cari Statul le găsea dăunătoare siguranței sale, guvernul decide expulzarea individului nostru, printr'un decret ce se și aduce la îndeplinire. Totuș X pretinde că este român și că deci pe nedrept a fost expulzat.

Acestea fiind împrejurările de fapt, două sunt chestiunile cari se desprind, după părerea noastră:

1. Se poate anula decretul de expulzare pe

vreo cale și în special pe calea Contenciosului administrativ?

2. Care este calea pe care X își poate valora drepturile sale de cetățean?

I

Naționalitatea, care este legătura dintre Stat și individ dă naștere la o serie de drepturi și, respectiv, de datorii pentru fiecare din acești doi factori ai vieții sociale. Astfel, Statul are dreptul față de individ la supunere, la credință și la apărare, și este evident că toate aceste drepturi se schimbă pentru individ în tot atâtea obligațiuni. Prin reciproca îndeplinire a acestor drepturi și datorii solidaritatea socială, al cărui principiu autorii noi îl pun la baza ideii de drept ²⁾, nu poate decât să câștige.

Dreptul la fidelitate, pentru a nu vorbi decât de acela, care are o intimă legătură cu fondul articolului nostru, constă în dreptul pentru Stat de a cere ca «individul să se abțină dela anumite acte a căror gravitate ar fi de natură să compromită sau chiar să amenințe liniștea, ordinea, siguranța, cu un cuvânt viața lăuntrică sau din afară a Statului» ³⁾. Nu ne mai găsim, ca în cazul dreptului de supunere sau de apărare, în fața unei obligațiuni *in faciendo*, ci în fața unui drept ce se rezolvă printr'o obligațiune *in omittendo*. Dacă cetățeanul înfrânge această îndatorire, Statul are la îndemână dispozițiunile legii penale cuprinse în titlul I al cărții a II-a din Codul penal; pe național însă nu-l poate izgoni de pe teritoriu ⁴⁾. Acest drept de a nu fi izgonit este pentru național corolarul obligațiunii acestuia față de Stat. Dreptul public presupune că Statul, al cărui scop final este conservarea și perfecționa-

²⁾ Léon Duguit: *Droit Constitutionnel*, Paris, 1907, pag. 9 și urm.

³⁾ Anibal Teodorescu: *Les lois roumaines et les étrangers* Paris, 1905, pag. 188

⁴⁾ În Franța există dreptul Statului de izgonire — le bannissement — care este însă cu totul altceva decât expulzarea.

¹⁾ Cas. s. II, 3 Aprilie 1908. *Curierul Judiciar* No. 58/908, pag. 436.

rea individului, nu poate expulza de pe teritoriul său pe național, căci acesta nu se poate conserva și desvolta nicăieri în condițiuni mai propice.

Nu tot acelaș lucru se poate spune și despre străin ⁵⁾. De acesta Statul se poate desbăra oricând și pentru motive oricât de puțin grave, cum zice un autor, «chiar numai pentru că nu-i mai plac ochii lui», cu toate că art. 1 din legea *asupra străinilor* ⁶⁾ pare a arăta că există anumite cazuri când un străin poate fi expulzat. Este adevărat că și străinul, atât timp cât se află pe teritoriul Statului, are dreptul netăgăduit la protecțiunea libertății sale individuale (art. 11 din Constituție și art. 11 din Codul civil); dar în privința lui nu mai există acea legătură intimă care este naționalitatea și care, după cum am spus mai sus, îndreptățește pe național de a nu fi expulzat.

Străinul nu este acasă la el; el nu are dreptul de ședere ca naționalul; el este un musafir și ca atare este pus sub supraveghierea de aproape a autorităților locale ⁷⁾.

Expulzarea, în sistemul legii române—spre deosebire de ceea ce petrece în Franța unde singur Ministrul de interne și, în departamentele de frontieră, Prefectul au să decidă ⁸⁾, se face printr'un decret dat în Consiliul de minистри. Acest decret este nemotivat.

Pentru a ști dacă un asemenea decret se poate reforma pe cale judecătorească sau, mai precis, pe cale de recurs înaintea Contenciosului administrativ, este necesar să cercetăm cât de pe scurt natura juridică a acestui act.

Știm că Statul, în indoita sa calitate de persoană juridică sau putere publică, poate face două feluri de acte administrative: *acte de gestiune* și *acte de autoritate*.

Actele de autoritate sunt actele prin cari Statul, în calitate de putere publică, ordonă sau interzice ceva administrațiilor săi ⁹⁾. Pe aceste acte doctrina le împarte, la rândul lor, în *acte de guvernământ* și *acte pur administrative*. Teoria actelor de guvernământ, în privința cărora unii autori merg până la a le contesta chiar exis-

tența ¹⁰⁾, este poate una din teoriile cele mai discutate din știința Dreptului public. Odinioară autorii făceau deosebirea dintre actele de guvernământ și cele administrative propriu zise luând de criteriu scopul ce-l urmărea organul executoriu. «Ceeace face actul de guvernământ, zice *Dufour*, este scopul ce ne propunem. Actul care are de scop apărarea societății luată în ea însăș sau personificată în guvern în potriiva vrăjmașilor din năutru sau din afară, pe față sau ascunși, prezenți sau viitori, iată actul de guvernământ» ¹¹⁾. Este învederat că o asemenea teorie, care avea la bază mobilul actului în chestiune, nu se putea susține, căci atunci, cum foarte bine crede profesorul Berthélemy, rațiunea de Stat ar fi fost prefăcută în teorie juridică, și nu ar fi fost act al puterii executive care să nu se poată justifica ¹²⁾. Astăzi deosebirea se face dintr'un alt punct de vedere și anume se cercetează natura însăș a actului; pentru aceasta se face deosebirea între înțelesul cuvintelor *a administra* și *a guverna*. «A administra, zice *Laferrière*, este a asigura aplicarea zilnică a legilor. A guverna este a îndeplini trebuințele întregii societăți, a veghia la observarea constituțiunii sale, la funcționarea marilor puteri politice..., la siguranța din afară și din năutru» ¹³⁾ sau, cum zice *Dareste*, „actele de guvernământ sunt acelea pe cari Constituțiunea și legile le rezervă puterii suverane fără alt control decât acela al marilor corpuri politice și al opiniei publice” ¹⁴⁾, teorie pe care o adoptă în totul și Înalta noastră Curte de casațiune, când zice că „actul de guvernământ nu poate fi de cât acela care regulează raporturile guvernului cu Camerele legiuitoare; acela care ordonă măsurile de siguranță internă a Statului, acela care ordonă măsuri de siguranță externă și acela care decide de războiu” ¹⁵⁾.

Deosebirea aceasta care, aiurea, s'ar putea să nu aibă decât un interes pur doctrinar, la noi are și unul juridic și încă de cea mai mare însemnătate: Contenciosul nostru administrativ nu poate judeca decât recursurile contra actelor administrative în general cu excepțiunea celor *de guvernământ* (art. 5, lit. h) care scapă cu chipul acesta controlului Curții noastre supreme. Aceste acte de guvernământ sunt acte unilaterale, creatoare de efecte juridice ¹⁶⁾, ele sunt acte de

⁵⁾ Vezi asupra chestiunii ce se înțelege prin străin: *Dreptul*, No 56/902; C. G. Dissescu: *Străinii Evrei-pământeni. Jurisdicția și expulziunea lor. Decisia Înaltei Curți de Casație și Justiție din 28 Iunie 1902*, precum și *Curierul Judiciar*, No 39/902; Junius: *Despre condiția Israelitilor pământeni și decizia Curții de apel din București*, s. II din 14 Martie 1903, publicată în acelaș număr.

⁶⁾ Din 7 Aprilie 1881.

⁷⁾ André Weiss: *Droit international privé*, Paris, 1894, vol. II, pag. 88.

⁸⁾ Legea din 3 Decemvrie, 1849

⁹⁾ Paul Negulescu: *Tratat de drept administrativ român*, ed. II, 1906, pag. 96; C. G. Dissescu: *Dreptul administrativ*, 1891, pag. 794; Léon Duguit: *Op. citat* pagina 222; H. Berthélemy: *Droit administratif*, 1908, pag. 18.

¹⁰⁾ H. Berthélemy: *Op. citat*, *Théorie négative des actes de gouvernement*, pag. 109.

¹¹⁾ *Traité général de Droit administratif appliqué*, ed. III, vol. V, pag. 128.

¹²⁾ *Op. citat*, pag. 106.

¹³⁾ *Jurisdictions administratives* ed. II, vol. II, pag. 33.

¹⁴⁾ *La Justice administrative*, ed. II, pag. 218.

¹⁵⁾ Cas III, 20 Noemvrie 1907. *Curierul Judiciar* No 25 din 1908, pag. 197.

¹⁶⁾ L. Duguit: *Op. citat*, pag. 232.

autoritate prin excelență. Nefiind supuse controlului instanțelor judecătorești și nici aceleia al Contenciosului administrativ, ele nu au nevoie de a fi motivate; sunt cu alte cuvinte acte discreționare ¹⁷⁾.

Nu ne mai rămâne acum decât să cercetăm dacă un decret de expulzare este sau nu un act de guvernământ. Ni se pare că din cele ce am spus mai sus răspunsul se întrevește cu ușurință. Am pus, în adevăr, teza, că toate actele făcute de puterea executivă în realizarea prerogativelor constituționale, pentru întreținerea raporturilor diplomatice cu străinătatea, pentru siguranța țării în afară și declarațiunea războiului sunt acte de guvernământ. Pe lângă acestea, doctrina este de acord în a recunoaște caracterul de acte de guvernământ și unor anumite măsuri de siguranță internă a Statului, pe cari le deosebește de celelalte măsuri pur administrative printr'o notă *politica* caracteristică lor ¹⁸⁾. Ori, faptul expulzării ni se pare a fi un act de guvernământ cu un caracter politic și încă dintre cele mai pronunțate. În adevăr, cine mai bine decât Statul poate aprecia și judeca dacă prezența unui străin pe teritoriul său poate fi dăunătoare sau nu ordinei publice și siguranței sale? Cine mai bine decât guvernul poate cumpăni dacă uneltirile și agitațiunile politice ale unui nenațional pot să pericliteze situațiunea sa în afară sau înăuntru? Legiuitorul însuși, în art. 2 al legii asupra străinilor, arată că expulzarea se va face în urma unui decret nemotivat al Consiliului de miniștri. Ori, cine zice nemotivare, zice implicit neresponsabilitate, act discreționar, de unde rezultă neputința de a deferi un asemenea act examenului unui judecător de orice natură ar fi el. Statul singur—putere publică—fără să dea seamă cuiva, este în măsură să judece oportunitatea acestui act. „Expulzarea, zice profesorul Larnaude dela facultatea din Paris, este un act contra căruia nu există nici un recurs ¹⁹⁾.

Duguit, în interesantul său tratat de Drept constituțional, cu toate că recunoaște încă dela început că expulzarea este un act cu totul discreționar ²⁰⁾, crede totuș că un recurs poate fi primit contra decretului de expulzare pentru motivul de

incompetență sau pentru acela că expulzatul este național și, că prin urmare, nu se putea lua o asemenea măsură contra lui. Este adevărat că în Franța un decret de expulzare ar putea fi semnat de un altul decât de Ministrul de interne, deci de o persoană necompetentă, dar la noi acest caz nu se poate întâmpla, căci legea dând în competența Consiliului de miniștri asemenea acte, Consiliul de miniștri unul este.

În a doua ipoteză acest autor conchide, totuș, că chestiunea naționalității nu poate fi discutată și statuată în Consiliul de Stat, ci că acest tribunal trebuie să-și suspende judecata asupra validității decretului de expulzare până se vor pronunța tribunalele judecătorești. În asemenea împrejurări însă nouă ni se pare că recursul ce Duguit acordă expulzatului este cu totul inutil și nu poate produce nici un efect juridic. În adevăr, dacă tribunalele judecătorești găsesc că recurentul este național, el poate rămâne pe teritoriu și fără ca decretul de expulzare să fie anulat, căci acest decret nu se poate aplica unui național. Dacă, din contră, se găsește că expulzatul a fost străin, decretul va rămâne în picioare fără a fi nevoie de vreo confirmare a Contenciosului administrativ, pe lângă că cel reîntors va fi pedepsit și penalicește. Iată dar de ce credem noi că Duguit se înșală când ajunge la concluziunea pusă de el, și de ce ni se pare că decretul de expulzare nu poate fi atacat pe cale de Contencios administrativ ca fiind un act de guvernământ după înțelesul legii și, în genere vorbind, că nu poate fi reformat pe nici o altă cale afară numai decât tot pe aceeaș pe care a fost dat.

II

A doua întrebare, pe care o formulam la începutul acestui articol și la care ne propuneam să răspundem, e următoarea: care este calea pe care X își poate valora drepturile sale de național? Am arătat mai sus că legalitatea decretului de expulzare nu poate fi judecată de Contenciosul administrativ; de unde rezultă că cu atât mai puțin va putea fi deferită acestui tribunal chestiunea naționalității. Aceasta nu înseamnă însă că individul expulzat, care pretinde că în realitate este român, nu-și poate valora în nici un chip drepturile sale.

Știm, în adevăr, că modurile cum se câștigă și se pierde calitatea de cetățean român sunt arătate în titlul II din Constituțiune și în titlul I din cartea I a Codului nostru civil. Rezultă de aci că și la noi, ca și în Franța, chestiunea naționalității face parte integrantă din chestiunile ce sunt în căderea numai a autorităților judecătorești de a fi rezolvate, cu atât mai mult cu cât

¹⁷⁾ Nu întreprindem aci să facem teoria legitimării actelor de guvernământ.

¹⁸⁾ Paul Negulescu în raportul legii pentru înființarea Curții de casațiune și justiție din 1905

Cas. II, 25 Ianuarie 1900. *Dreptul* No. 16/900, pag. 129. Era vorba, în speță, de neprimirea pe teritoriul nostru a unui grup de străini fără mijloace de existență. Curtea de casațiune găsește că este vorba de o măsură de apărare a Statului și deci de un act de guvernământ (Paul Negulescu: *Op. citat.* pag. 13:).

¹⁹⁾ *Théorie générale de l'Etat*, 1903.

²⁰⁾ Pag. 514.

incetățenirea făcându-se totdeauna pe cale legislativă, administrațiunea noastră nu are competența de a libera certificate de naționalitate, cari să aibă puterea de lucru judecat în toate împrejurările și față de toți. «Nimic nu este mai drept, cum zice de altfel Cogordan, decât să incredințăm numai magistraților cunoașterea chestiunilor atât de delicate și de importante ce le ridică legile asupra naționalității. Formalitățile de cari sunt înconjurate hotărârile judecătorești, instrucția prealabilă, publicitatea audiențelor, mijloacele de reformare sunt garanții ce în zadar le-am căuta dacă afacerea ar putea fi rezolvată sumar în biurourile unei administrațiuni publice ²¹⁾».

Ori, ca toate chestiunile referitoare la statutul personal, și aceasta nu se va putea pune decât cu ocaziunea unui litigiu, adică trebuie ca una din părți cel puțin să aibă un interes născut și actual de opus celeilalte. Dacă revenim la cazul ce ne preocupă — la expulzare — găsim că asemenea ocaziuni pot fi multiple: iată, de pildă, că cu privilegiul aducerei la îndeplinire a decretului de expulzare, X știindu-se pe nedrept lovit, ca unul ce este cetățean român, opune rezistență; de aci, după împrejurări, un proces de ultragi, sau de nesupunere, sau de violență. X însă va putea opune pe cale incidentală calitatea sa de național și deci alega cu succes legitima apărare în virtutea adagiului că tribunalul acțiunii este și tribunalul excepțiunii.

Sau X, expulzat, pătrunde prin vreun mijloc oarecare pe teritoriul țării; el va fi arestat și trimis în judecată penală pentru infracțiune la legea *asupra străinilor* (art. 5). Cu ocaziunea judecării acestui proces el își va dovedi calitatea sa de național, iar tribunalul pronunțând achitarea, decretul de expulzare va urma implicit să nu mai aibă nici o tărie ca unul ce nu se poate aplica față de un național.

De sigur, că pe lângă aceste exemple menționate mai sus, nu este exclusă puțința ca în practică să se prezinte și alte cazuri de litigii, cu ocaziunea cărora să se poată rezolva chestiunea naționalității. Un principiu credem însă că am învederat cu suficiență și anume că această importantă chestiune a naționalității nu se poate deferi, în sistemul legii române, instanțelor administrative, ci numai celor judecătorești ²²⁾.

Anibal Teodorescu

²¹⁾ *La Nationalité*, Paris 1890, pag. 402.

²²⁾ Cazul special al d-ului Rakowsky ni se pare că nu prezintă în realitate prea mult interes, căci cu toate că este adevărat că în materie de drepturi politice o sentință definitivă nu are putere de lucru judecat decât timp de un an, se știe însă că dela data expulzării și până în prezent nu a intervenit nici un act din partea Statului, care să confere doctorului Rakowsky calitatea de cetățean român.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 8 Iunie 1909

Președinția d-lui G. N. BAGDAT, prim-președinte
Locotenent G. Nicolau cu Frantz Porubsky

Mărturisirea judiciară. — Divizibilitatea mărturisirii. — Principiu înscris în art. 1206 din Codul civil.

Principiul indivizibilității mărturisirii, înscris în articolul 1206 din Codul civil, se opune ca să se ia din faptele mărturisite, ca constant, numai faptul principal și să se înlăture declarațiile ce tind a neutraliza sau modifica consecințele juridice ale aceluia fapt.

Decizia 247/909. — Casată, după recursul făcut de Locot. G. Nicolau, sentința Tribunalului Dolj, s. II, No. 509/907, dată în proces cu Frantz Porubsky.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat P. Poni, în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d-l avocat C. Angelescu, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

«Violarea art. 1169 din Codul civil, 1204 și 1206 și exces de putere

«Reclamantul nu și-a dovedit cu nimic acțiunea sa de oarece la interogatoriul ce mi-a luat, și pe care se întemeiază tribunalul, am răspuns că am fost poftit la d-sa (socrul meu) unde am stat două luni cu fiica sa și nu a fost vorba niciodată de vreo plată pentru aceasta».

Având în vedere sentința supusă recursului din care se constată că ambele instanțe au obligat pe recurentul G. Nicolau să plătească intimatului, fostul său socr, întreținerea sa și a soției sale pentru câteva luni;

Considerând că se constată că recurentul a opus, între alte mijloace de apărare, și pe acela că nu se dovedește cu nici un act obligația sa de a plăti întreținerea ce se prelinde; că, pentru a face această dovadă reclamantul Fr. Porubsky a chemat înaintea judelei de ocol, la interogatoriu, pe recurent; că acesta a declarat, cu acea ocazie, că a stat la reclamant fiind chemat de d-sa și rugat, fără a-i pune vreo condiție pentru plata chiriei și întreținerii;

Considerând că tribunalul a respins mijlocul de apărare, relativ la lipsa de dovadă a obligației de plată a întreținerii, referindu-se la dovada făcută la prima instanță, adică la interogatoriul luat intimatului;

Considerând că mărturisirea făcută de recurent la acel interogatoriu constituie o mărturisire indivizibilă, de oarece ambele fapte recunoscute, că a stat la intimat fiind rugat de dânsul și că nu a existat între dânsii nici o convenție de plată, sunt conexe și nedespărțite având între dânsle o legătură juridică;

Considerând că principiul indivizibilității mărturisirii, înscris în art. 1206 din Codul civil, se opune ca să se ia din faptele mărturisite ca constant numai faptul principal și să se înlăture declarațiile ce tind a neutraliza sau modifica consecințele juridice ale aceluia fapt;

Considerând că instanța de fond spre a dovedi obligația recurentului, a luat ca mărturisit numai faptul că a stat la intimat, înlăturând declarațiunea făcută în același timp că a fost invitat de intimat ca să stea la dânsul, și că n'a existat între părți nici o convenție de plată;

Că, procedând astfel, instanța de fond a comis un exces de putere și a violat art. 1206 din Codul civil;

Că, prin urmare, motivul I de casare fiind fondat, urmează să fie admis și sentința adusă în recurs casată, fără a se mai discuta celelalte motive;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. II

Audiența dela 12 Noembrie 1908

Președenția d-lui N. MANDREA, președinte

Aneta și Colonel Misirliu, Titu, Ion, Cecilia și Silvia N. Gancea, Țenea D. Ignătescu și Căpitan Statie Teodoru cu I. Tanoviceanu

Pactul quota-litis. — Admisibilitatea încheierii lui sub Codul civil actual. — Dacă excesivitatea onorariului e de natură a anula pactul.

Atât înainte, cât și după punerea în aplicare a Codului civil, se încheiau și se puteau încheia pacte de quota-litis, iar excesivitatea onorariului nu este de natură a avea de efect nulitatea pactului.

Deciziunea 209/908. — Respins recursul făcut de Ana și Colonel C. Mirsiliu, Titu, Ion, Cecilia și Silvia N. Gancea, Țenea D. Ignătescu și Căpitan Statie Teodoru, contra deciziei Curții de apel Craiova, secția II, No. 175 din 1907, în proces cu I. Tanoviceanu.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați Mitescu, Ciocazan și C. C. Arion, în dezvoltarea motivelor de casare ;

Pe d-nii avocați Nacu și Disescu, în combateri ; și
Pe d-l procuror P. Sadoveanu, în concluziuni, pentru respingerea recursului.

Deliberând,

Asupra motivului întâiu de casare :

I — «Am susținut înaintea Curții de fond :

a) «Că obiectul convențiunii d-lui Tanoviceanu era ilicit, întru cât consta într-o intervențiune pe lângă membrii Academiei Române ca să renunțe la legatul lăsat de N. Ignătescu. O asemenea misiune nu intră în atribuțiile avocatului și, în orice caz, este inadmisibilă ca o asemenea misiune să fie admisă față cu Academia Română.

b) «Că Academia renunțând la legat, dispărea obiectul convențiunii juridice între părți pentru anularea testamentului lui Ignătescu și convențiunea devenind nulă prin lipsă de obiect, nu i se mai poate cere executarea înaintea instanțelor judecătorești. Procesul devenea imposibil și obiectul convențiunii era tocmai continuarea și pledarea procesului.

c) «Că renunțarea Academiei era decisă și fusese cunoscută d-lui Tanoviceanu înainte de facerea convențiunii dela 27 Octomvrie 1899.

«Asupra primei părți Curtea admite că d-l Tanoviceanu, avocat, putea lua asupra sa misiunea de a insista pe lângă Academie ca să o facă să renunțe ; admite că chiar această renunțare se putea obține făcându-se un dar Academiei de d-l Tanoviceanu cu paralele moștenitorilor. Aprecierea caracterului obiectului fiind un element de drept, se poate deferi Inaltei Curți de casație, și dacă Inalta Curte crede, cum credem noi că o asemenea misiune este incompatibilă cu profesia avocatului și, în speță, absolut imposibilă ca atingătoare a demnității chiar a Academiei, casarea devine întemeiată. Asupra părții a II-a și a III-a. (b, c) Onor. Curte de apel nu răspunde. Ea refuză dar a examina cauzele esențiale ale cererii noastre, cari erau de natură, dacă le-ar fi examinat cu atențiune, să-i schimbe deciziunea. Ea comite, prin urmare, omisiuni esențiale și nu motivează deciziunea sa.

Având în vedere că Curtea de apel din Craiova, prin decizia supusă recursului, cercetează dacă convenția încheiată de Tanoviceanu cu recurenții este validă, fie din cauza manoperilor dolosive întreprinse, fie din cauza lipsei de obiect, fie fiindcă cauza convenției era ilicită ; că Curtea analizează împrejurările cauzei, și declară că convenția e validă, fiindcă faptele nu sunt exacte pentru care se susține că convenția e nulă ;

Considerând că, dacă s'ar putea crede că stăruința unui membru corespondent pe lângă membrii Acade-

miei să nu primească un legat de felul legatului lăsat de defunctul Ignătescu, care de altfel putea să pară favorabil, ar putea fi calificat sau considerat ca un act incorect sau nedelicat, dar, în oricare caz, aceasta nu e un motiv pentru a declara că cauza e ilicită, și în orice caz censura Curții de casație nu se poate exercita când instanța de fond declară că insinuările și imputările și faptele puse înainte nu sunt exacte sau nu există ;

Că, de aceea, motivul are a fi respins.

Asupra motivului al doilea :

II. — «Denaturare de fapte. Erori materiale cari rezultă din însăș mărturisirea părții și concluziunile depuse și cari sunt de natură a schimba, dacă s'ar stabili, cu totul deciziunea onor. Curții.

Considerând că nu se precizează în ce consistă erorile materiale ;

Că, de aceea, și acest motiv are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivelor III și IV :

III. — «Violarea art. 966 și 968 din Codul civil. Pactul de quota litis este prohibit, ca contrariu bunelor moravuri și ordinii publice».

IV. — «Eroare gravă de fapt, prin care s'a denaturat convenția părților și exces de putere. Prin considerantele onor. Curți de apel se constată că obligațiunea moștenitorilor defunctului N. Ignătescu era de a se da intimatului 25% din valoarea moștenirii ce se va dobândi, iar în deciziune se dispune a se reduce onorariul cuvenit intimatului (la Curtea de apel) la 18% din averea rămasă moștenire dela defunctul Ignătescu. Ori, averea rămasă dela defunctul Ignătescu fiind mai mare decât ceea ce au dobândit moștenitorii prin renunțarea Academiei Române la testamentul făcut de N. Ignătescu, și anume ceea ce testată Primăriei comunei Craiova, — nu putea onor. Curte de apel din Craiova, fără exces de putere, să oblige pe moștenitori a da d-lui Tanoviceanu 18% din o avere pe care ei nu o au în patrimoniul lor și nici s'ar putea susține că Curtea de apel a avut în vedere a se face acea plată din acea avere, când s'ar câștiga acțiunea întentată contra Primăriei Craiova de moștenitorii defunctului N. Ignătescu ; pentru acea avere n'a fost discuțiune nici la tribunal, nici la Curte, și nici nu se va putea susține că acea avere a fost sau va fi adusă în patrimoniul moștenitorilor de către d-l I. Tanoviceanu, care ne mai având încrederea moștenitorilor nu putea pleda în numele lor ; prin urmare, decizia Curții nu desleagă pricina dintre părți».

Considerând că nu se poate susține, în principiu, că înainte de Codul civil și până la judecarea procesului de față pactul de quota litis era un contract cu totul nul, fiindcă atât după legile anterioare Codului civil, cât și sub Codul civil, se încheiau și se puteau încheia pacte de quota-litis ;

Considerând că dacă s'ar susține că onorariul stipulat este excesiv și că pentru aceasta să se declare pactul nul, aceasta iarăși nu se poate admite în mod absolut, de oarece excesivitatea onorariului este un element cu totul relativ și nedestoinic de a avea ca efect nulitatea pactului ; că, în orice caz, dacă instanța de fond nu a constatat și declarat excesiv onorariul, Curtea de casație nu poate declara nulă convenția pentru acest motiv ;

Considerând că, dacă s'ar susține că la încheierea unei convenții, ca în speță, convenție prin care recurenții au stipulat a da d-lui Tanoviceanu 25%, părțile n'ar fi avut libertate de a stipula, — fiindcă ele au fost nevoite la încheierea unei asemenea convenții, — dar dacă recurenții au avut sau nu libertatea de a încheia o convenție și dacă siliți, ei au încheiat-o spre a susține și declara convenția nulă, pentru acest motiv trebuia ca instanța de fond să fi declarat și constatat lipsa de libertate, ceea ce nefiind, convenția, ca pactum de quota-litis, nu poate fi declarată nulă și de aceea și aceste motive au a fi respinse.

Pentru aceste motive, Curtea respinge, etc.

Întă și deciziunea Curții de apel din Craiova :

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, S. II

Audiența dela 27 Noembrie 1907

Președenția D-lui C. VALIMARESCU, Președinte

Curtea,

Având în vedere apelul făcut în termen de către Maiorul C. Misirlu, azi colonel, Aneta C. Misirlu și Lt. S. Teodoru, contra sentinței civile a Trib. Dolj, secția comercială și de notariat cu No. 113/900, precum și apelul contra sentinței civile a aceluiaș tribunal cu No. 15 din 1906, făcut de Tenea Ignătescu, Cecilia Gancea și Titus Gancea, personal și ca tutor al minorilor săi frați, în care apel s'au mai chemat ca apelați Ionel N. Gancea și Silvia N. Gancea, deveniți majori în cursul instanței de apel, având în vedere că obiectul procesului este contestația făcută de apelanți contra executării convențiunii intervenite între dânsii și I. Tanoviceanu, autentificată de Trib. Dolj, secția comercială și de notariat la No. 4167 din 27 Octomvrie 1899 ;

Având în vedere că apelanții prin contestația ce au făcut la prima instanță contra executării convenției autentificate de Trib. Dolj, secția de notariat la No. 4167 din 27 Octomvrie 1899, au cerut să se declare nulă acea convenție pentru mai multe motive prevăzute în sentința apelată, dintre care însă unele au fost părăsite înaintea Curții ;

Considerând că Curtea nu are să se pronunțe decât asupra mijloacelor dezvoltate înaintea sa ;

Având în vedere că din actele depuse de părți se constată că la 16 Septemvrie 1899 s'a încheiat o convenție între apelanții de azi, dintre cari unii personal, iar alții prin reprezentanții lor de atunci și avocatul I. Tanoviceanu, prin care acesta se obligă să intențeze în numele apelanților și să susțină orice procese vor fi necesare pentru anularea testamentului decedatului N. D. Ignătescu, testament datat din 14 Aprilie 1898 și prin care Ignătescu lăsase toată averea sa Academiei Române, Primăriei Craiova și altor persoane ; iar apelanții se obligă să plătească avocatului Tanoviceanu ca onorar 20 la sută din orice avere vor dobândi ei din succesiunea lui Ignătescu, ca moștenitori de sânge ai lui, fie prin judecată, fie prin transacțiune, fie prin renunțarea totală sau parțială a unora sau mai multora din legatari ;

Că, în urma acestei convențiuni, unii dintre apelanți voină să se sustragă dela plata onorariului, avocatul a voit să strice învoiala și nu a mai voit să-și continue însărcinarea decât în urma stăruințelor apelanților, și după ce au căzut cu toții de acord să urce onorariul la 25% și să autentifice convenția, autentificare ce a avut loc la 27 Octomvrie 1899 ;

Având în vedere că apelanții susțin mai întâiu că intimatul a uzat de mijloace dolosive pentru a smulge dela apelanți atât convenția dela 16 Septemvrie, cât și pe aceea dela 27 Octomvrie, mijloace cari au constatat : în fapt că deși testamentul lui N. D. Ignătescu era ca formă foarte bine întocmit și nu se putea cătuș de puțin anula, el i-a amăgit spunându-le că se poate anula pentru captațiunea și lipsa de rațiune a lui Ignătescu. În fapt că a și intentat proces contra Academiei pentru anularea testamentului, bazat tocmai pe acest motiv cu totul nefondat, și numai în numele a parte din moștenitori spre a putea în urmă înmulți procesele și cu chipul acesta să înspăimânte pe Academie, în fapt că înainte de convenția din 27 Octomvrie 1899 și în scopul de a smulge această convenție, le-a scris că d-l D. Sturza, secretarul general al Academiei, a evaluat moșia Prisăceanca, rămasă dela testatorul Ignătescu, la un milion lei, și că s'a pronunțat pentru acceptarea legatului, lucru care nu era adevărat : în fapt că atunci le-a scris, ca să-i amăgească, că el are monopolul în această afacere, în fapt, în fine, că el,

văzând că are aface cu niște oameni necunoscători și fără experiență în ale legilor, a strecurat în convenție cuvântul de renunțare, cuvânt pe care ei, apelanții, nu l-au înțeles ;

Considerând că din corespondența ce s'a urmat între intimat și apelanți nu rezultă că intimatul a stăruit de apelanți ca să încheie convențiile din 16 Septemvrie și 27 Octomvrie, ci din contra că apelanții au stăruit din toate puterile ca intimatul să le vină în ajutor și să se angajeze față de ei, întâiu fiindcă le era rudă și astfel aveau încredere în el mai mult decât în oricare altul, și al doilea fiindcă căutând să găsească alt avocat, n'au găsit nici unul care să se angajeze fără onorar plătit înainte ;

Considerând că faptul că intimatul a intentat proces contra Academiei pentru captațiune și lipsa de rațiune a testatorului, nu dovedește că intimatul a făcut aceasta ca să amăgească pe apelanți, ci a făcut în interesul lor, și probă despre aceasta este că acel proces a grăbit pe membrii Academiei să renunțe la legatul testatorului Ignătescu, după cum se dovedește din desbaterile Academiei ce au avut loc la 29 Octomvrie 1899 ;

Considerând că dacă intimatul a scris apelanților că d-l Sturza a evaluat moșia Prisăceanca la un milion de lei și s'a pronunțat pentru primirea moștenirii, este că aceasta era adevărat în momentul când le-a scris, după cum a atestat martorul Cuțana, dela care aflase acestea intimatul, și în urmă au sosit d-lui Sturza alte informații cari scădeau mult valoarea moșiei și cari l-au determinat atât pe d-sa cât și pe ceilalți membrii ai Academiei să renunțe la legat ;

Considerând că dacă intimatul a scris apelanților că el are monopol în această afacere, aceasta nu înseamnă că a voit să amăgească, fiindcă pe deoparte ei au putut să controleze dacă cele scrise erau sau nu întemeiate, și fiindcă pe de altă parte, tocmai în acel timp intimatul le scria că el nu mai vrea să rămână angajat în această afacere și-i îndemna să-și găsească alt avocat ;

Considerând, pe lângă aceasta, că acele cuvinte conțineau și adevărul în sensul că intimatul s'a găsit atunci într-o situație excepțională, și anume în situația că dintre avocați, el singur, având și calitatea de membru corespondent al Academiei, a știut că Academia avea nevoie de niște documente istorice, pe cari el le-a dăruit Academiei, și este posibil ca acest mic dar, unit cu datele rezultate din cercetările Academiei asupra valorii averii testată și asupra sarcinilor ce-i erau impuse prin testament, să fi format convingerea membrilor Academiei că este mai prudent să refuze legatul decât să-l primească cu rizicul de a plăti sarcini mai mari decât valoarea legatului ;

Considerând încă că această pretenție a intimatului, de a avea monopol, nici n'a putut să aibă vreo influență asupra încheierii convenției, fiindcă convenția din 16 Septemvrie era deja încheiată cu mult mai înainte și cea din 27 Octomvrie nu e în esență decât confirmarea, adică repetirea celei dintâiu ;

Considerând că alegațiunea apelanților că ei nu s'au obligat să plătească onorar intimatului și în cazul când Academia ar renunța la legat, fiindcă deși s'a scris în convenție ca să plătească onorariul și în acest caz ; ei, însă din cauza necunoștinței legilor și a neexperienței, n'au înțeles acele cuvinte, considerând, zicem, că această alegație este prea de necrezut, de oarece din actele cauzei se constată nu numai că intimatul le-a explicat că are speranța în posibilitatea renunțării Academiei, dar le-a cerut și bani cu cari să cumpere documentele pe cari-și pusese în gând să le dăruiască în cazul eventual al renunțării Academiei, și în fine că a și făcut acel dar, după cum se constată atât din depunerea martorului Bianu, cât și din *Analele Academiei* ;

Considerând că, dar, din toate acestea, rezultă că convenția ce se discută nu este pătată de dol ;

Având în vedere că apelanții susțin că convenția din

27 Octomvrie este nulă pentru că nu are obiect, și nu are obiect din cauză că în momentul când ea s'a încheiat Academia renunțase la legat;

Considerând că această alegațiune este neexactă în fapt, fiindcă din *Analele Academiei* se constată că chestia acceptării sau refuzării legatului s'a discutat și s'a hotărât de membrii Academiei în ședința plenară dela 29 Octomvrie 1899;

Considerând că apelanții susțin că obiectul convențiunii este ilicit, fiindcă intimatul, în momentul când a încheiat-o, a știut că membrii Academiei luaseră hotărîrea de a refuza legatul, și mai este ilicit, și din cauză că intimatul, în calitate de membru al Academiei, nu putea să-și ia obligațiunea a stărui pe lângă colegii săi ca să refuze legatul;

Considerând că și aceste alegațiuni sunt neexacte în fapt, fiindcă cu nimic nu se dovedește că intimatul a stărui pe lângă colegii săi să refuze legatul, ci el, față cu opinia ce exprimase Cuțana, că legatul nu este de primit, a avut numai speranța că Academia va refuza legatul; și de asemenea nu numai că nu se dovedește că intimatul a știut că membrii Academiei se hotărîseră, înainte de 27 Octomvrie, ca să refuze legatul, ci din contră din depunerile martorilor Poni, Bianu și Cuțana, audiați de Curte, se constată că hotărîrea membrilor Academiei s'a formulat în stare de simplu proiect în ziua de 29 Octomvrie și tot în acea zi s'a votat, iar mai înainte de această dată nu se cunoștea părerea nici unui membru al Academiei, decât poate a d-lui P. Poni, și aceea însă necomunicată nimănui;

Considerând că apelanții susțin că convenția ce se discută constituind un mandat, și acest mandat fiind revocat înainte de a se fi executat, intimatul nu are drept la onorar;

Considerând că pe lângă procura ce apelanții au dat-o intimatului ca să le susțină interesele înaintea justiției, care procură constituie adevăratul mandat supus revocabilității între litiganți, a mai intervenit și o convenție prin care s'au stipulat obligațiuni reciproce și anume: ca intimatul să presteze servicii în folosul apelanților și aceștia să plătească celui dintâiu un onorar determinat; și această convenție, ca orice contract sinalagmatic, nu se poate desființa prin voința numai a uneia din părți;

Considerând că chiar mandatul dat intimatului nu s'a revocat de apelanți decât după ce s'a realizat refuzul legatului de către Academie, care formează una din clauzele stipulate în convenție și după ce intimatul a intentat procesul Academiei, după ce a făcut darul către Academie, după ce a făcut actele de notorietate pentru apelanți, după ce a cerut și dobândit punerea apelanților în posesia moștenirii;

Considerând că, în tot cazul, intimatului i se cuvine un onorar pentru serviciile deja prestate;

Considerând că prin convenția ce se discută, din 27 Octomvrie 1899, apelanții s'au obligat a plăti intimatului 25 la sută din valoarea moștenirii ce se va dobândi, s'a stipulat adică o *quota-litis*;

Considerând că o asemenea convențiune nefiind oprită nici de Codul civil, nici de legea avocaților care era în vigoare în momentul contractării, ea face legea părților și trebuie să se execute cu bună credință și de oparte și de alta;

Considerând că chiar dacă s'ar admite că, conform spiritului noiei legi a avocaților, promulgată la 10 Martie 1907, asemenea convențiuni de *quota-litis* se pot reduce de justiție în cazul când sunt exagerat de mari, totuș *quota* de 25 la sută, stipulată în cazul de față, nu poate fi socotită ca exagerată, față cu puținii sorți de izbândă ce intimatul a avut în momentul contractării și cu rizicurile la cari s'a expus de a munci nu se știe cât de îndelungat timp, fără ca în cele din urmă să se aleagă cu vreun folos, fiindcă în cazul de față, ca în oricare altul când avocatul se angajează pe câștig, serviciile sale trebuiesc apreciate în raport cu munca

intelectuală, a cărei valoare nu constă în cantitate, ci în puterea de concepție și în reușită;

Considerând că, în speță, dacă intimatul a fost favorizat de împrejurări să muncească puțin, din aceasta numai apelanții nu-i pot face o învinuire, ci din contră s'ar cuveni să-i fie recunoscători pentru faptul că s'a pus așa de repede în stăpânirea moștenirii, când s'ar fi putut întâmpla ca nu numai să nu câștige nimic, dar să se judece zecimi de ani și să se aleagă în cele din urmă cu cheltueli făcute zadarnic și cu speranțe ne-realizate;

Considerând că, dacă cota stipulată de 25 la sută nu e exagerată, intimatul însă până acum neprestând de cât parte din serviciile la cari s'a obligat, această cotă trebuie redusă așa ca să fie echivalentul serviciilor deja prestate, echivalent pe care Curtea, în aprecierea sa, îl fixează la opt-spre-zece la sută, și pe care intimatul îl va lua, în conformitate cu stipulațiunile cuprinse în convenția dela 27 Octomvrie 1899, din averea rămasă pe urma lui N. D. Ignătescu;

Considerând că, în ce privește cheltuelile de judecată cerute de părți, Curtea, în aprecierea sa, găsind că părțile au făcut cheltueli deopotrivă, le compensează. Pentru aceste motive, Curtea admite în parte apelul, etc.

(ss) C. Valimărescu; C. Marinescu; D. Gârleșteanu; I. Sinescu.

Grefier (s) M. Gr. Radian

CURTEA CU JURAȚI DIN JUDEȚUL ILFOV

Audiența dela 8 Octomvrie 1909

Președenția d-lui D. FLORESCU, consilier la Curtea de apel

Corvin N. Petrescu cu Ioan N. Benescu

Deciziunea No. 44

Delict de presă. — Dreptul Curții cu jurați de a judeca asemenea delict și după cererea directă a celui vătămat. — Dacă prin aceasta cel vătămat are dreptul a face două acțiuni pentru acelaș fapt.

Ordonanța de neurmărire a judecătorului de instrucție. — Decizia Camerei de punere sub acuzare care o confirmă. — Dacă ele pot constitui lucru judecat, și în cari anume cazuri? — (Art. 226, 129, 137 și 224 din Procedura penală).

1. Dacă prin partea finală a alin. 2 de sub art. 226 din Procedura penală, se prevede că Curtea cu jurați judecă delictele de presă «încă și după cererea directă din partea celui vătămat adresată președintelui tribunalului», prin aceasta nu se dă dreptul celui vătămat a face două acțiuni pentru acelaș fapt și în contra aceleiaș persoane; ci numai, ca o garanție mai mult pentru cel ce s'ar crede vătămat, i se dă dreptul să-și aleagă una din aceste două căi, drept care de altfel e consacrat prin art. 178 din Procedura penală celui vătămat și pentru celelalte delict.

2. Din combinația art. 129, 137 și 224 cu 241 și următorii din Procedura penală, rezultă că ordonanțele judecătorilor de instrucție și deciziunile de neurmărire ale Camerei de punere sub acuzare, dacă n'au fost atacate de cei în drept la timp, au autoritate de lucru judecat provizoriu, și anume până la descoperirea de noi sarcini, și inculpatul—in privința căruia judecătorul de instrucție sau Camera de punere sub acuzare va fi decis că nu e caz de urmărire pentru faptul penal imputat—nu va mai putea fi dat în judecată pentru acelaș fapt, afară numai dacă s'ar descoperi noi probe în sarcina sa, și în asemenea caz numai instanța de instrucție, care a declarat că nu e caz de urmărire, e competentă și în drept a cerceta și examina noile sarcini.

Curtea,

Asupra incidentului ridicat de Ministerul public, cum că ordonanțele judecătorului de instrucție și deciziunile Camerei de punere sub acuzare, au autoritatea de lucru judecat, și că prin art. 241 din Procedura criminală se prevede că prevenitul, în privința căruia Camera de acuzare va fi decis că nu e caz de a fi trimis înaintea Curții juraților, nu mai poate fi tras în judecată pentru același fapt, afară numai dacă s'ar fi descoperit noi probe în greutatea lui ;

Având în vedere acțiunile aflate în dosar și concluziunile puse de părți ;

Având în vedere acțiunea pentru calomnie prin presă, ce e fixată a se cerceta și judeca azi de această Curte după cererea directă a lui Corvin M. Petrescu, adresată d-lui prim președinte al Tribunalului Ilfov în ziua de 16 Iulie 1909 ;

Având în vedere că prin alin. 2 de sub art. 226 din Procedura penală, se prevede : «Curtea juraților va intra în cercetarea delictelor politice sau de presă în urma trimiterii ce i se va face prin ordonanța judecătorului de instrucție, și, în ce privește delictele de presă, Curtea juraților le va judeca încă și după cererea directă din partea celui vătămat adresată președintelui tribunalului» ;

Având în vedere însă, în speșă, că Corvin M. Petrescu, oșebit de acțiunea adresată primului președinte al Tribunalului Ilfov în ziua de 16 Iulie 1909, s'a mai plâns și parchetului aceluiaș tribunal în ziua de 29 Ianuarie 1909 pentru același fapt și că plângerea a fost transmisă, conform dispozițiunilor art. 61 din Procedura penală, judecătorului de instrucție al cabinetului No. 4, care, făcând cercetări, a conchis, prin ordonanța definitivă cu No. 88 din 13 Iulie 1909, că nu există caz de urmărire atât în contra lui Ioan I. Benescu, cât și a lui Constantin Dincă pentru delictul de calomnie prevăzut și pedepsit de art. 294 și 297 din Codul penal ;

Având în vedere că această ordonanță fiind notificată lui Corvin N. Petrescu la 18 Iulie 1909, numitul —deși în ziua de 16 Iulie făcuse cealaltă acțiune—mai atacă cu opoziție și ordonanța judecătorului de instrucție, care opozițiune însă a fost respinsă de Camera de punere de sub acuzare prin deciziunea cu No. 218 din 6 August 1909 ;

Având în vedere că la precedentă înfățișare s'a amânat cauza pentru azi pentru a se vedea dacă această a doua acțiune e prescrisă ;

Având în vedere că din moment ce în intervalul de la publicarea articolului învinovat și până la intențarea acestei a doua acțiuni s'au făcut acte de instrucție, prescripțiune nu poate să existe, conform art. 593 din Procedura criminală, dar totuș acțiunea nu poate fi admisă ;

Că dacă prin partea finală a alin. 2 de sub art. 226 din Procedura penală, se prevede că Curtea cu jurați judecă delictele de presă «încă și după cererea directă din partea celui vătămat adresată președintelui tribunalului», prin aceasta nu se dă dreptul celui vătămat a face două acțiuni pentru același fapt și în contra aceleiaș persoane ; ci numai, ca o garanție mai mult pentru cel ce s'ar crede vătămat, i se dă dreptul să-și aleagă una din aceste două căi, drept care de altfel e consacrat prin art. 178 din Procedura penală celui vătămat și pentru celelalte delictes ;

Considerând că din combinația art. 129, 137 și 224 cu 241 și următorii din Procedura penală, rezultă că ordonanțele judecătorilor de instrucție și deciziunile de neurmărire ale Camerei de punere sub acuzare, dacă n'au fost atacate de cei în drept la timp, au autoritatea de lucru judecat provizoriu, și anume până la descoperirea de noi sarcini, și că inculpatul, în privința căruia judecătorul de instrucție sau Camera de punere sub acuzare va fi decis că nu e caz de urmărire pentru faptul penal imputat, nu va mai putea fi dat în judecată pentru același fapt, afară numai dacă s'ar des-

coperi noi probe în sarcina sa, și într'un asemenea caz numai instanța de instrucție, care a declarat că nu este caz de urmărire, e competentă și în drept a cerceta și examina noile sarcini ;

Că dacă este în principiu stabilit că ordonanțele judecătorului de instrucție și deciziunile de neurmărire ale Camerei de punere sub acuzare nu sunt definitive și irevocabile, și că instrucțiunea poate fi totdeauna reluată când s'ar descoperi probe noi, nu mai puțin reiese din economia legii că prima jurisdicțiune sesizată singură poate pipăi aceste noi probe ;

Că, prin urmare, numai judeului instructor, prim însărcinat, i-ar aparține de a cerceta faptele noi când s'ar ivi ; că aceasta reiese explicit din art. 241 și următorul din Procedura penală ;

Că art. 243 este destul de categoric când zice : «În cazul acesta, când s'ar descoperi probe noi, ofițerul poliției judiciare sau judecătorul de instrucție va procedea la o nouă cercetare», și continuă astfel : «judecătorul de instrucție intrând în cercetare, etc», de unde rezultă că numai judecătorul de instrucție e competent a cerceta și examina noile sarcini ;

Că în nici un caz nu poate fi admisă, după ce s'a urmat o instrucție și s'a închis acea instrucție printr'o ordonanță sau deciziune de neurmărire, să se sesizeze apoi direct, printr'o altă acțiune, instanța de judecată, fie de parchet, fie de cel ce s'ar crede vătămat ;

Considerând, ceva mai mult, că, în speșă, partea reclamantă, Corvin N. Petrescu, nici n'aduce probe noi în sarcina inculpatului Ioan I. Benescu, ci se mărginește a cere, ca și prin prima plângere adresată parchetului, să fie trimis în fața Curții cu jurați, în baza art. 226 din Procedura penală, Ioan I. Benescu, girantul responsabil al ziarului *Viitorul*, pentru că l-a calomniat prin articolul publicat în No. 424 al acelui ziar, pe care-l depune ;

Ori, acest fapt a fost cercetat de către judecătorul de instrucție și de Camera de punere sub acuzare, după opoziția sa, și nu s'a găsit că e caz de urmărire în contra lui Benescu, după cum s'a arătat mai sus ;

Că, dar, această a doua acțiune pentru același fapt și în contra aceleiaș persoane nu poate fi admisă ; prin urmare e fondat incidentul ridicat de Ministerul public.

Pentru aceste motive, admite incidentul și respinge ca inadmisibilă acțiunea de calomnie prin presă.

(ss) D. Florescu ; G. C. Bossie ; C. H. Rosetti

În editura librăriei *Larose & Tenin*, Paris, a apărut o lucrare foarte interesantă : *La nature juridique de la transmission par décès et la succession des parents légitimes*, de d-l *W. Fildermann*, doctor în drept. *Prețul 10 lei*. Depozit la *Curierul Judiciar* care servește la cerere orice cărți de drept.

A apărut : *Cognitor și Procurator (Contribuție la studiul reprezentării în Procedura civilă română)*, de d-l *Grigore Dimitrescu*, doctor în drept dela Facultatea din Paris, membru de ședință la Trib. Iași, profesor suplinitor la Universitatea din Iași.

Rugăm stăruitor pe abonații rămași în întârziere cu plata abonamentelor, să trimită sumele datorate prin mandat postal direct la administrația ziarului «Curierul Judiciar» București sau să plătească la prezentare numai în mâna încasatorilor : **I. RIVEANU** pentru provincie și **I. ST. TUDOROIU** pentru Capitală, în schimbul chitanțelor ce vor emite din registrul emat, investite cu ștampila : **CURIERUL JUDICIAR**.